

HÄME
Ympäristö ja luonnonvarat
Ympäristöyksikkö

29.3.2019

Paadenkolu Oy
Jarno Kattelus
Hämeentie 1 L 1
13200 Hämeenlinna
kattelus@arwo.fi

Viite: Tuuloksen kiertotalouspuisto

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Paadenkolu Oy on toimittanut 14.1.2019 Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskukseen) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaisen arviointiohjelman (YVA-ohjelman), joka koskee Kiertotalouspuiston perustamista Hämeenlinnan kaupungin Tuuloksen alueelle. YVA-ohjelman on laatinut hankkeesta vastaavan toimeksiannosta Envineer Oy.

Hämeen ELY-keskus toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena ja antaa YVA-ohjelmasta yhteysviranomaisen lausunnon. Yhteyshenkilönä arviointimenettelyssä toimii ympäristöasiantuntija Kirsi Lehtinen.

1 HANKKEEN TIEDOT JA YVA-MENETTELY

1.1 Hanke- ja sijaintitiedot

Paadenkolu Oy suunnittelee kiertotalouspuiston perustamista Hämeenlinnan kaupungin Tuuloksen alueelle. Hankealue sijaitsee noin kolmen kilometrin etäisyydellä Tuuloksen taajamasta sijoittuen tien 53 (Padasjontie) pohjoispuolelle ja tien 12 (Tampereen valtatie) itäpuolelle.

Noin 35 ha laajuiselle alueelle sijoittuvan kiertotalouspuiston toimintoihin kuuluvat erilaisten jätteiden vastaanotto, käsittely ja loppusijoitus sekä turpeen ja maa-ainesten otto sekä käsittely. Kiertotalouspuiston alueelle vastaanotettavia materiaaleja hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös alueen rakenteissa. Hankealueelle suunnitellaan lisäksi lumen- ja maankaatopaikkaa sekä puutermiinalitoimintaa.

Suoritemaksu 8 000 € (hankkeesta vastaavalle, laskutetaan erikseen)

HÄMEEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS/ Ympäristö ja luonnonvarat

Kutsunumero 029 502 5000
www.ely-keskus.fi/hame

Kirkkokatu 12 / PL 29
15141 Lahti

Alueelle rakennetaan jätteiden käsittelytoimintojen ja -alueiden lisäksi myös tarvittavat vesienkäsittelyyn liittyvät rakenteet ja muu infra, kuten tiet.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

Vaihtoehto VE0: Hankealueelle ei sijoiteta kiertotalouspuistoa tai muita toimintoja ja hankealue säilyy nykyisellään metsätalouden käytössä.

Vaihtoehto VE1: Hankealueelle sijoitetaan kalliokiviainesten ottoa ja jalostamista enimmillään 100 000 m³ vuodessa sekä pilaantumattomien ylijäämämaiden käsittelyä ja loppusijoitusta. Loppusijoitettavan maa-aineksen määrä on alle 50 000 tonnia vuodessa.

Vaihtoehto VE2: Hankealueelle sijoitettavan kiertotalouspuiston toimintoihin kuuluvat jätteiden ja muiden materiaalien käsittely, hyötykäyttö ja loppusijoitus. Vastaanotettavien jätteiden ja muiden kiertotalousmateriaalien määrä on vuosittain enimmillään 250 000 tonnia. Lisäksi alueelle sijoittuu maa- ja kiviainesten ottoa enimmillään 150 000 m³ vuodessa, maa- ja kiviainesten murskausta ja varastointitoimintaa, pilaantumattomien maa-ainesten läjitysalue, lumenkaatopaikka sekä puutermiinaali. Loppusijoitettavan pilaantumattoman maa-aineksen määrä on enimmillään 100 000 tonnia vuodessa.

1.2 YVA-menettelyn tarve ja vaiheet

YVA-menettelyn tarkoitusta, sisältöä ja kulkua koskevat säännökset on kirjattu YVA-lakiin (252/2017) ja YVA-asetukseen (277/2017). Tuuloksen kiertotalouspuistohanke edellyttää YVA-menettelyä YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kohdan 11) a) vaarallisen jätteen käsittelylaitokset, joihin vaarallista jätettä otetaan poltettavaksi, käsiteltäväksi fysikaalis-kemiallisesti tai sijoitettavaksi kaatopaikalle, sekä sellaiset biologiset käsittelylaitokset, jotka on mitoitettu vähintään 5 000 tonnin vuotuiselle vaarallisen jätteen määrälle; b) muiden jätteiden kuin vaarallisen jätteen polttolaitokset tai fysikaalis-kemialliset käsittelylaitokset, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa, sekä biologiset käsittelylaitokset, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle; d) muiden kuin a tai c alakohdassa tarkoitettujen jätteiden kaatopaikat, jotka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle perusteella.

YVA-menettelyn tavoitteena on edistää hankkeen kannalta merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamista, arviointia ja huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan tavoitteena on tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon perustaksi.

YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä ja miten hankkeen vaikutuksia ja vaihtoehtoja tullaan tarkastelemaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aikana. Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) määrittää arviointiohjelman sisällön.

Hankkeesta vastaava laatii arviointiselostuksen YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon mukaisesti. Yhteysviranomainen antaa arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä perustellun päätelmän.

1.3 Asiaan liittyvät muut hankkeet ja eri menettelyiden yhteensovittaminen

Samanaikaisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kanssa ei ole käynnissä muita hankkeita tai menettelyitä. Kanta-Hämeen maakunta-kaavan 2040 kaavaehdotus oli nähtävillä 14.1.–17.2.2019. Kaavaehdotuksessa tarkastellaan yhdistetyn kalliokiviainesten ottoalueen/kiertotalousalueen (EOK/EKO) sijoittumista Paadenkolun alueelle.

YVA-lain 8 §:n tarkoittama ennakkoneuvottelu järjestettiin 10.12.2018. Neuvottelussa käytiin läpi mm. hankkeen edellyttämien suunnittelu- ja lupamenettelyiden kokonaisuutta, sekä YVA-menettelyn kulkua ja aikataulua. Kutsutuista tahoista neuvotteluun osallistuivat Paadenkolu Oy ja konsultti Envineer Oy, Hämeen ELY-keskus, Hämeenlinnan kaupunki, Hämeen liitto ja Etelä-Suomen Aluehallintovirasto.

2 ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Yhteysviranomainen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olosta Keski-Häme -lehdessä 24.1.2019 ja Hämeen Sanomissa 28.1.2019. Kuulutus ja YVA-ohjelma olivat nähtävillä 28.1.–27.2.2019 Hämeenlinnan kaupungin palvelupiste Kastellissa ja Hämeenlinnan kaupungin verkkosivuilla. YVA-ohjelma oli tutustuttavissa myös Hämeenlinnan kaupunginkirjastossa ja Tuuloksen kirjasto-palvelupisteessä, sekä ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa <https://www.ymparisto.fi/tuuloksenkiertotalouspuistoYVA>. Hanketta ja arviointiohjelmaa esiteltiin kaikille avoimessa yleisötilaisuudessa Kauppakeskus Tuulosessa 5.2.2019.

Yhteysviranomainen pyysi arviointiohjelmasta lausunnon seuraavilta viranomaisilta:

Hämeenlinnan kaupunki

- kaupunginhallitus
- kaavoitusviranomainen
- kaupunginmuseo
- terveydensuojeluviranomainen
- ympäristönsuojeluviranomainen

Hämeen liitto

Kanta-Hämeen pelastuslaitos

Etelä-Suomen aluehallintovirasto/ ympäristöterveys

Etelä-Suomen aluehallintovirasto/ ympäristöluvat

Pohjois-Savon ELY-keskus/kalatalous

Uudenmaan ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Museovirasto

Puolustusvoimat

Väylävirasto
Liikenne ja viestintävirasto Traficom
Suomen Metsäkeskus

Nähtävillä oloaikana kaikilla, joiden oloihin tai etuihin hanke voi vaikuttaa, samoin kuin niillä yhteisöillä ja säätiöillä, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea, oli mahdollisuus ilmaista mielipiteensä arviointiohjelmasta.

3 YHTEENVETO ANNETUISTA LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Arviointiohjelmasta annettiin kymmenen lausuntoa ja 61 kannanottoa. Osassa kannanotoista oli useita allekirjoittajia, yksittäisessä useita satoja. Lausunnot ja kannanotot toimitettiin tiedoksi hankkeesta vastaavalle. Seuraavassa on esitetty yhteenveto lausuntojen ja mielipiteiden pääsisällöstä.

Yhteenvedot lausunnoista

Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa lausunnossaan, että vaihtoehtojen VE1 ja VE2 toiminnot eroavat erittäin paljon toisistaan. Uudeksi vaihtoehdoksi esitetään VE2:n mukaista toimintaa ilman tavanomaisen jätteen ja vaarallisen jätteen loppusijoitusta.

Pilaantuneiden maiden vastaanotto ja käsittely tulee mainita hankkeen yleisesittelyssä erikseen.

Toiminnan ympäristövaikutuksia tulee verrata olemassa oleviin vastavaihtotyyppeihin jätteidenkäsittelykohteisiin ja kuvata niissä havaittuja haitta-aineiden määriä ilmassa, pinta- ja pohjavesissä sekä maaperässä ja niiden vaikutuksia ympäristössä.

Maankäyttö ja kaavoitus

Arviointiohjelmassa on kuvattu oikein alueen maankäytön ja kaavoituksen tilanne. Alue ei sijoitu kaupungin rakennusjärjestyksen määrittelemälle suunnittelutarvealueelle, mutta hanke edellyttää tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa ympäristövaikutusten merkittävyyden vuoksi. Arviointiohjelmassa esitetyt arviointimenetelmät ovat riittävät hankkeen vaikutusten arviointiin ja antavat riittävän perustan myös suunnittelutarveharkinnalle.

Luonto

Metsälain mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi luokiteltavissa oleva ruoho- ja heinäkorpi tulee laajentaa ja rajata pohjoisemmaksi (kuvio 12 ja 14). Rajausta tulee tarkastella maastossa asiantuntijan tai viranomaisen ohjauksessa (rajausesitys lausunnon liitteenä).

Laskeutusaltaiden sijoittumista tulee tarkastella uudelleen. Esitetty sijoittelu tuhoaa mahdollisen metsälain mukaisen puronvarren. Laskeutusallas tulee sijoittaa siten, että noron luontoarvot säästyvät mahdollisimman pitkälti.

Luontovaikutusten tarkastelussa tulee ottaa huomioon ekologiset yhteydet.

Päästöt pintavesiin

Vesienhallinnasta tulee tehdä tarkempi suunnitelma. Vaihtoehdossa VE1 esitetty vesienkäsittelymenetelmä ei ole todennäköisesti riittävä laajan alueen valumavesien käsittelyyn. Vaihtoehdossa VE2:ssa hulevedet tulee johtaa asfalttikentiltä I luokan öljynerotuskaivojen kautta. Vaarallisten jätteiden käsittelyalueen vesienkäsittelyaltaan tulee olla tiivis, ei maapohjainen, ratkaisu. Vedet tulee varautua johtamaan käsiteltäväksi muualle, jos alueelle ei rakenneta riittävän tehokasta järjestelmää.

YVA-selostuksessa tulee tarkastella Suolijärven ja Ormijoen ekologista tilaa ja toiminnan mahdollisia vaikutuksia siihen. YVA-vaiheessa tulee pohtia pintavesien tarkkailupisteitä ja seurannan vertailuarvoja. Tutkimuspisteitä tulee sisällyttää purkuojan varteen sekä Ormijokeen ja mahdollisesti Suolijärveen.

Ilmapäästöt

Leviämismallinnus, mittaukset ja bioindikaattoritutkimukset ovat tarpeen ilmapäästöjen vaikutusten selvittämiseksi. Ympäristön seuranta bioindikaattorien avulla tulee sisällyttää, mikäli hanke etenee VE2:n mukaisena, eli vaarallisten jätteiden käsittelyä sisältävänä. Tietoa tarvitaan aineiden, kuten dioksiinien kertymisestä eliöihin. Luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvissä vaikutuksissa tulee ottaa huomioon vaikutukset kalastoon, marjoihin ja sieniin.

Hämeenlinnan kaupungin terveydensuojeluviranomainen toteaa, että YVA-ohjelmassa on kattavasti otettu huomioon keskeiset ihmisen terveyteen vaikuttavat tekijät. Vaikutukset ovat alueella hallittavissa hyvällä suunnittelulla, kuten jättämällä suojaavaa puustoa alueen ympärille sekä hankealueen sisälle, mikä on mahdollista koska aluetta tullaan rakentamaan vaihteittain.

Hämeen liitto toteaa lausunnossaan, että vaihtoehto VE1 sopii Kanta-Hämeen 2. vaihemaakuntakaavan aluevarauksen EOk/EJ1-merkinnän tarkoitukseen "kalliokiviainesten ottoalue sekä pilaantumattomien ylijäämämaiden käsittely- ja loppusijoitusalue. Vaihtoehdon 2 toiminnot ovat huomattavasti laajempia mitä maakuntakaavan aluevarauksen EOk/EJ1 tarkoitus on. Merkintä ei pidä sisällään tavanomaisten ja vaarallisten jätteiden käsittelyä eikä kaatopaikkatoimintoja.

Kanta-Hämeen 2. vaihemaakuntakaavan kuvailun yhteydessä mainittu itä-kaakkoispuolella kulkeva punainen katkoviiva ei ole ohjeellinen tielinjaus, vaan uusi voimajohtolinja, sijainti ohjeellinen.

Kanta-Hämeen pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää pöly- ja hajuvaikutusten esitettyä arviointitapaa tarpeellisenä. Melumallinnus tulee tehdä ilman meluntorjuntatoimenpiteitä ja meluntorjuntatoimenpiteiden kanssa. Toiminnasta aiheutuvaa äänihaittaa tulee arvioida lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää välttämättömänä lähialueen talousvesikaivojen kartoitusta ja vaikutusten arviointia talousvesikaivojen veden laatuun ja määrään. Selostuksessa tulee esittää ehdotus talousvesikaivojen seurantatavoista, mikäli hankkeella voi olla vaikutuksia talousvesikaivojen veden laatuun tai määrään. Selostuksessa on tarpeellista tuoda esille myös mahdollisuudet korvaavan talousveden saantiin.

Lausunnossa pidetään välttämättömänä, että ainakin melu-, pöly- ja äänivaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon viereisellä kiinteistöllä harjoitettavan toiminnan yhteisvaikutukset hankkeen toimintojen kanssa lähimpiin häiriintyviin kohteisiin.

Arviointiselostuksessa on tarpeen tuoda esille etäisyydet lähimpiin kouluihin, päiväkoteihin, vanhusten hoitopaikkoihin ja muihin vastaaviin häiriintyviin kohteisiin asuinrakennusten, lomarakennusten ja uimarantojen lisäksi.

Pohjois-Savon ELY-keskus/kalatalous toteaa lausunnossaan, että hankkeen vaikutuksia kalastoon ja kalastukseen aiotaan arvioida olemassa olevan aineiston perusteella. Lähtöaineistossa ei ole kuitenkaan otettu huomioon kalastoa lainkaan. Lähtöaineistoihin tulee lisätä vähintään Luonnonvarakeskuksen ylläpitämä koekalastusrekisteri tai kalaston lähtötila lähivaikutusalueella tulee selvittää muulla tavoin.

Ohjelmasta ei käy ilmi, miten Kuohijärven suuntaan valuvat vedet käsitellään. Ongelmana on jo VE1:ssä kivipöly, josta muodostuu huokoisen purouoman pohjan tukkivaa silttiä. Lähialueella esiintyvät erittäin uhanalaisen taimenen populaatiot ovat maakunnan parhaita (Teuronjoki/ Pohjois-tenjoki), joten on oletettavaa, että taimenta esiintyy myös Ormijoen puolella.

Hankkeella on vaikutuksia alueen kalakantoihin, ja vaateliaana lajina, erityisesti taimeneen. Taimen on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi, joten sen lähtötilanteen ja mahdollisten vaikutusten arviointiin, myös tulevaisuudessa elpyvän kannan osalta, tulee panostaa selvästi suunniteltua enemmän.

Uudenmaan ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue esittää lausuntonaan, YVA-ohjelmassa esitetyt liikennevaikutusten arvioinnit vaikuttavat tämän kaltaista hanketta ajatellen riittävän kattavilta. Mustajärventien liittymä kantatielle 53 ei vastaa elinkeinotoiminnan harjoittamiseen ja raskaan liikenteen kuljetuksiin tarkoitetun liittymän vaatimuksia muun muassa päällysteen lipan pituuden osalta. Liittymä tulee parantaa liittymäohjeistuksen mukaiseksi.

Vastuualueen tietojen mukaan nykyiselle liittymälle ei ole haettu käyttö-tarkoituksen muutosta elinkeinotoiminnan harjoittamiseen tarkoitetuksi liittymäksi (YE) ja sellainen tulee hakea Pirkanmaan ELY-keskukselta. Mikäli em. lupa on haettu, tulee siitä toimittaa kopio Uudenmaan ELY-keskukseen.

Museovirasto tuo esille, että YVA-ohjelman luonnonsuojelu-osiossa todetaan, ettei alueella sijaitse suojelukohteita, muinaisjäännöksiä tai maisemallisesti arvokkaita kohteita. Museovirasto huomauttaa, että muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain rauhoittamia arkeologisia kulttuuriperintökohteita, ei luontokohteita. Muinaisjäännöstiedon alkuperää, ajantasaisuutta tai kattavuutta ei mainita.

Luvussa 15 mainitaan lähteittä, että lähimmät maakunnallisesti merkittävät muinaisjäännökset sijaitsevat 4 kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Muinaismuistolaki ei tunne kiinteiden muinaisjäännöskohteiden välillä arvoluokitusta, vaan kaikki kiinteät muinaisjäännökset ovat lain suojaamia.

Luvussa 15.2 todetaan ettei hankkeella ole vaikutusta alueen kulttuuriperintöön. Museovirasto toteaa, että jos kulttuuriperintöarvoja ei ole tunnistettu ja selvitetty, niin luotettavaa vaikutusarviointia on vaikea tehdä. Kulttuuriperintöarvojen osalta selvitystä tulee täydentää käyttäen apuna kulttuuriympäristöasiantuntijaa.

Puolustusvoimien 2. Logistiikkarykmentti toteaa lausunnossaan, että rakennus- ym. töitä tehtäessä tulee ottaa huomioon alueella ja sen läheisyydessä mahdollisesti olevat kaapelilinjat. Mahdollisten puolustusvoimia palvelevien kaapelilinjoiden sijainti tulee selvittää hyvissä ajoin ennen aiottua rakentamista Suomen Turvallisuusverkko Oy:ltä.

Metsähallitus toteaa lausunnossaan, että hankealueesta noin 2,5 km Suolijärvellä sijaitsee Metsähallituksen Luontopalveluiden hallinnassa olevat luonnonsuojelutarkoitukseen hankitut kiinteistöt. Kiinteistöt sijaitsevat Suolijärven suistoalueella, missä hankealueelta purkuvesiä johtava Ormijoki yhtyy Pohjoistenjokeen.

Metsähallitus huomauttaa, että kaatopaikka-asetuksen (331/2013) mukaan kaatopaikkaa ei saa sijoittaa suolle, jos kaatopaikkaveden kokoaminen ja käsittely on teknisesti vaikea toteuttaa kaatopaikan käytön tai jälkihoidon aikana.

Liikennöinnistä ml. poikkeus- ja vaaratilanteet, pintavesille aiheutuvat vaikutukset ja niiden ehkäisy tulisi esittää selostuksessa tarkasti. Purkuvesien käsittelystä huolimatta vaarallisia aineista, ravinteita ja kiintoaineita saattaa kulkeutua alapuolisiin vesistöihin. Metsähallitus pitää tärkeänä, että kaikki alueelta johdettavat vedet tulisi käsitellä ennen purkujoaan johtamista.

Suolijärven eteläpäässä sijaitsevat kiinteistöt tullaan lähiaikoina perustamaan luonnonsuojelulain mukaisiksi luonnonsuojelualueiksi ja Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 niille on esitetty SL-merkintää. Metsähallitus katsoo, että sen hallinnoimat alueet ja niiden luontoarvot tulee tunnistaa ja ottaa huomioon hankkeen vaikutuksia arvioitaessa.

Väylävirasto pitää YVA-ohjelmassa esitettyä liikennevaikutusten arviointia pääosin riittävänä. Liikennevaikutusten arvioinnissa olisi myös hyvä kuvata alue, jolta jätteitä on tarkoitus kuljettaa käsittelyalueelle. YVA-selostuksessa voisi myös kuvata, liittyykö toimintaan alueella käsiteltyjen materiaalien kuljetuksia pois alueelta sekä mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon nämä poislähtevät kuljetukset liikennevaikutusten arvioinnissa.

Yhteenveto mielipiteistä

Hankekuvaus

Hankekuvauksen todetaan olevan paikoin epämääräinen ja alustava. Tästä esimerkkinä on mainittu kuvaukset koskien mm. turpeen hyötykäyttötoiminnan käynnistymistä ja maa-ainesten hyötykäyttöä. Kaatopaikan rakennusvaiheen rakentamisessa (mm. turpeen nosto) ei ole määritetty humuksen talteenottoa ja ravinteiden leviämistä. Mullanvalmistusalueiden tarkempaa kuvausta edellytetään ja turpeen oton ja mullan valmistuksen määrät puuttuvat. Useissa mielipiteissä tuodaan esille, ettei hankkeen kuvauksessa ole otettu huomioon rakennusjätteestä, tehdasjätteistä ja autonrenkaista liukenevaa muovihuikasia ja mikromuovia ja sen vaikutuksia ympäristölle. Käsittely- ja loppusijoitusalueiden suoja-alueiden kuvaukset edellyttävät tarkempaa suunnitelmaa.

Hanketoimijan kuvauksen todetaan olevan vähäinen. Useissa mielipiteissä kiinnitetään huomiota hankkeen tarkoitukseen ja tarpeellisuuteen, kun huomioidaan hankkeen sijainti ja maankäytöllinen sijoittuminen, liikenneyhteydet ja nykyisten tai suunnitteilla olevien jätteenkäsittelyalueiden sijainti suhteessa tarkasteltavaan alueeseen. Toiminnan ei nähdä edistävän kiertotalouden periaatteita ja erityisen kriittisesti suhtaudutaan VE2:n mukaiseen jätteiden käsittely- ja loppusijoitustoimintaan. Useissa mielipiteissä kyseenalaistetaan hankkeen soveltuminen alueelle ottaen huomioon kaatopaikka-asetuksen velvoitteet.

Puuterminalia koskevan toiminnan osalta useissa mielipiteissä esitetään huolenaiheena hyönteistuhojen leviäminen ympäröiville metsätalousvaltaisille alueille. Myös puuterminalitoiminnan tarpeellisuutta kyseenalaistetaan, koska seudulla on vastaavia toimintoja jo olemassa.

Lumenkaatopaikan sijainti esitetään lisättäväksi layout-suunnitelmiin.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Useissa mielipiteissä tuodaan esille YVA-ohjelman puutteellinen pintavesiolosuhteiden kuvaus ja valumavesien kulkeutuminen alueelta sekä etelään että pohjoiseen. Etelään pintavedet kulkeutuvat purkuojan kautta

Ormijokeen ja Suolijärveen. Pohjoiseen valumavedet kulkeutuvat Rapakoistensuon kautta Koukkujärveen ja edelleen Kiuasjärveen. Mikäli valumavesien suuntaa käännetään, tulee arvioinnissa esittää vaikutukset pohjoisessa sijaitsevien turvealueiden olosuhteisiin.

Erityistä huolta mielipiteissä kannetaan pintavesien käsittelyyn ja vastaanottavien vesistöjen mahdolliseen pilaantumiseen ja käyttömahdollisuuksiin jatkossa liittyen. Esitettyjen suojausten ja puhdistuskäsittelyiden ei nähdä olevan riittäviä vesistöjen ja pohjavesien kuormituksen estämiseen, kun otetaan huomioon alueella suunnitteilla olevat toimet. Vesienkäsittelyjärjestelmien suunnitelmissa ja mitoituksessa tulee ottaa huomioon vaihtelevat olosuhteet ja mahdolliset poikkeustilanteet, sekä ilmastomuutoksen tuomat todennäköiset vaikutukset.

Erityisen herkkänä vaikutuskohteena nähdään Suolijärvi, jonka eteläosassa sijaitseva Pohjoistenlahti on matala ja kärsii nykyisellään vakavasta umpeenkasvusta. Alueelle on toteutettu mm. kosteikkoja. Hankkeessa purkuojana suunnitellussa uomassa ei ole laajentumia tai muita veden kulkua hidastavia altaita, mikä voi vaikuttaa haitta-aineiden ja kiintoaineksen kulkeutumiseen Ormijokeen ja edelleen Suolijärveen.

Useissa mielipiteissä esitetään huolenaiheena pohjaveden pinnan alenemisen vaikutukset ja pilaantumisriski Mustajärveen, Valkeajärveen ja Koverojärveen. Myös vaikutukset Aurinkoharjun ja Ronttilan pikkulampiin, Aurinkoharjun lähteeseen ja pohjavesialueisiin huolettavat. Myös vaikutukset yksityisten vedenottoaivoihin tuodaan esille.

Vaikutukset luontoon

Hankealueella sijaitseva ruoho- ja heinäkorpi esitetään huomioitavan tarkemmin. Hankealueen rajan pohjoispuolella on tehty havainto kukkivasta Hämeen kylmänkukasta ja saukosta. Hankealueen kuvataan olevan metsäkanalintujen elinaluetta ja osa hirven talvilaidunta.

Ormijoen alaosat ovat saukon pesimäreiviä. Pohjoistenlahdella esiintyy viitasammakkoa ja suojeltuja korentoja. Alue on maakunnallisesti arvokas lintualue. Ormijokeen liittyvässä Teuronjoessa on kohtalaisen runsas taimenkanta. Mustajärvellä elää kaakkuri ja seudulla on tehty havaintoja kalasääskettä.

Useissa mielipiteissä tuodaan esille vaikutukset Kanta-Hämeen maakuntakaavassa osoitettuihin suojelualuevarauksiin hankealueen pohjoispuolella ja Pohjoistenlahdella. Hankkeen arvioidaan heikentävän ekologiaa yhteyksiä.

Melu- ja pölyvaikutukset

Melu- ja pölyvaikutukset aiheuttavat lähiasukkaissa ja mökkiläisissä huolta. Useissa mielipiteissä tuodaan esille myös huoli metsänantimien käyttömahdollisuuksista jatkossa hankealueen ympäristössä.

Vaikutukset maankäyttöön ja asutukseen

Hankealuetta lähimpänä sijaitseva kylä on Sydänmaan kylä noin kahden kilometrin etäisyydellä. Pohjoisten kylä sijaitsee hieman kauempana. Hankkeen vaikutusalueella sijaitsevien kiinteistöjen lukumäärä on tarpeen esittää.

Sydänmaan Paadenmäen alue on merkitty Hämeenlinnan seudun maankäytön, liikenteen ja asumisen kehityskuvassa 2030 luontoalueeksi ja se sijaitsee aivan maaseutumaisen hiljaisen alueen rajalla.

Toiminnan nähdään vaikuttavan Kanta-Hämeen hiljaisiin alueisiin, joista yksi ulottuu hankkeen tuntumaan. Luonnonhiljaisuus koetaan uusiutumattomana luonnonvarana, ja suunnitellun kaltainen kaatopaikkatoiminta tulee sijoittaa alueille, jotka eivät sitä vähennä.

Alueen suunnitellun käytön mainittuihin toimintoihin ei nähdä tukevan nykyisiä maankäytönsuunnitelmien tavoitteita integroida elinkeinoelämän tarvitsemia alueita yhteen paikkaan. Alueen todetaan sijaitsevan kaukana teollisesta toiminnasta ja pelkästään kuljetuksista aiheutuvat ympäristövaikutukset ovat suuret.

Hankkeen työllistävää vaikutusta on tarpeen arvioida.

Vaikutukset liikenteeseen

Ohjelmassa ei ole kuvattu hankealueelle johtavan yksityistien Mustajärventien nykyisiä ominaisuuksia ja soveltuvuutta suunniteltuun toimintaan. Mustajärventien kunnon ei arvioida kestävän hankevaihtoehtojen mukaan raskaan liikenteen lisäystä. Asutus sijaitsee paikoin lähellä tietä ja tiellä kulkee kevyttä liikennettä ja mökkiliikennettä. Mielipiteissä liikennettä kuvataan ohjelmassa kuvattua vilkkaammaksi ja alueella kulkee paljon rekkoja. Tietä käyttää nykyisellään 10-20 kiinteistöä.

Liikenteellisesti ongelmakohtana nähdään myös Mustajärventien ja Padasjoentien liittymä. Näkemä kumpaankin suuntaan on rajallinen tien kaarevuudesta ja maastonmuodoista johtuen.

Liikennevaikutuksia esitetään arvioitavaksi Padasjoentielle asti ulottuvan lähiliikenteen lisäksi VT10, VT12 ja tien 53 osalta vähintään Tuuloksen pitäjän alueella kulkevalta matkalta. Näiden valtaväylien kautta tapahtuu kaikki alueelle suuntautuva liikenne ja niiden raskaan liikenteen määrä tulee hankkeen myötä kasvamaan.

Kuljetuksista johtuvan liikennevaikutusten arvioinnissa tulee lähteä siitä, että kuormat palaavat alueelta tyhjinä.

Elinkeinovaikutukset

Hankkeen vaikutuksia työllisyyteen on tarpeen arvioida.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Hankealuetta ja sen ympäristöä käytetään marjastukseen ja sienestykseen. Hankealue on osa hirvieläinten laidunaluetta ja hankkeen arvioidaan vaikuttavan harrastusmaastoihin, koirien koulutusmahdollisuuksiin ja metsästykseseen. Hankealueen ympäristössä muutaman sadan metrin etäisyydellä sijaitsee kota. Suolijärvellä sijaitsevan uimarannan, sekä muiden yhteisrantojen todetaan useissa mielipiteissä olevan suosiossa. Suolijärvi on hyvä kuha- ja haukivesi, joten uimarantojen lisäksi sen virkistysarvoissa tulee mainita vapaa-ajan kalastus.

Arvioinnissa on tarpeen ottaa huomioon MURAU-asetus (800/2010).

Riskit

Alueelle tuotavan aineksen mukana pelätään kulkeutuvan vieraslajeja, kuten espanjansiruetana, lehtokotilo, jättiputki ja -tattari jotka leviävät alueen ympäristöön. Arviointiohjelmassa ei ole esitetty suunnitelmaa siitä, miten vieraslajien ja tuholaisten leviäminen estetään. Puutermiinalitoimintaa arvioitaessa tulee ottaa huomioon myös tuhohyönteisten leviäminen metsävaltaiseen ympäristöön.

Maastopalojen vaaran arvioidaan kasvavan. Palo- ja pelastustoimen pääsyä alueelle ei ole otettu huomioon. Useissa mielipiteissä esitetään huolena miten pääsy Mustajärventietä pitkin mahdollistetaan jatkossa vaara- ja onnettomuustilanteissa.

Yhteisvaikutukset

Useissa mielipiteissä tuodaan esille, että hanketta tulee tarkastella kokonaisuutena nykyisin alueella jo toimivan kivenlouhostoiminnan kanssa. Lisäksi pohditaan, voiko hankkeesta muodostua yhteisvaikutuksia Panunjärvellä toimivan kestopuun kierrätystermiinalin tai puutavaran hakeuksen varastointialueen Sydänmaalla kanssa. Myös kauppakeskus Tuulosen katto- ja parkkialueiden hulevesistä voi aiheutua yhteisvaikutuksia vastaanottaviin vesistöihin.

Vuorovaikutus

YVA-menettelyn aikana järjestettävässä vuorovaikutuksessa tulee varmistaa, että vuorovaikutus ulotetaan myös loma-asukkaisiin ja tahoihin, jotka eivät asu alueella vakituisesti.

Yleisötilaisuus

Hanketta ja arviointiohjelmaa esiteltiin kaikille avoimessa yleisötilaisuudessa 5.2.2019 Kauppakeskus Tuulosen neuvottelutilassa Tuuloksessa. Yleisötilaisuuteen osallistui noin 85 henkilöä.

4 YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma kattaa YVA-lain 16 §:ssä ja YVA-asetuksen 3 §:ssä luetellut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Arviointiohjelma on selkeä ja siitä saa riittävän kuvan hankkeesta ja tulevasta ympäristövaikutusten arvioinnista. Keskeiset arvioitavat vaikutukset on ohjelmassa tunnistettu ja kuvattu ohjelmavaiheen edellyttämällä tarkkuudella.

Arviointiohjelman laatimiseen YVA-konsultin taholta osallistuvat henkilöt on koulutus- ja ammattitautaltaan esitetty. Hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arviointiohjelman laatimiseen.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee ottaa huomioon seuraavat yksityiskohtaiset kannanotot arviointiohjelman sisältöön sekä tehtäväksi esitettyihin arviointeihin.

4.1 Hankekuvaus

Hankekuvaus on kuvattu ohjelmavaiheen edellyttämällä tarkkuudella. Alustavat layout-piirustukset havainnollistavat toimintojen sijoittumista. Kuvauksissa eri toimintojen ja käsittelyvaiheiden sisältyminen hankevaihtoehtoihin on osin vaikeaselkoisesti esitetty. Tähän tulee kiinnittää erityistä huomiota arviointiselostuksessa. Hankkeen suunnittelu- ja arviointityön edetessä hankekuvausta tulee täydentää ottaen huomioon myös seuraavat asiat.

Käsittelyalueet

Hankevaihtoehdossa VE2 käsittelyalueiden rakenteissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pysyviä jätemateriaaleja, maa-aineksia sekä tuhkaa ja betoni-, tiili- tai asfalttijätettä. Arviointiselostuksessa tulee kuvata, mitä termillä pysyvä jäte tarkoitetaan. Koska jätemateriaalit nähdään mahdollisena rakennusmateriaalina, tulee arvioinnin perustua mahdollisen luonnonkiviaineksen ohella näiden materiaalien käyttöön.

Loppusijoitusalueet

Hankealue sijoittuu vedenjakaja-alueelle ja pintavedet valuvat arviointiohjelmassa esitetystä poiketen sekä etelään että pohjoiseen. Hankealueen keskiosassa sijaitsee ojitettu suoalue ja lisäksi alueella on pehmeikköjä. Vaihtoehdossa VE2 hankealueelle rakennetaan kaksi hyödyntämiskelvottomien jätteiden loppusijoitusaluetta. Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista (331/2013) 4 §:n mukaan kaatopaikkaa ei saa sijoittaa vedenjakajalle, suolle tai pehmeikköalueelle, jos kaatopaikkaveden kokoaminen ja käsittely teknisesti on vaikea toteuttaa kaatopaikan täytön tai jälkihoidon aikana.

YVA-menettelyn aikana tehtävien alueen rakentamista koskevissa pohjatutkimuksissa tulee selvittää loppusijoitusalueen rakentamisen mahdollisuudet, sekä vesienkäsittely ja arvioida kaatopaikkatoimintaa ottaen huomioon kaatopaikka-asetuksen 4 § sisältövaatimukset.

YVA-ohjelman kohdassa 2.2.2 mainittua mahdollisuutta loppusijoitusalueiden käytöstä käsittelykenttinä tulee tarkentaa. Tarkoitetaanko, että loppusijoitusalueiksi osoitettuja loppusijoitusalueita käytetään käsittelykenttinä vai onko tarkoitus rakentaa käsittelykentät jätetäyttöjen päälle loppusijoittamisen päätyttyä.

Hankevaihtoehdon VE2 layout-piirustuksessa käsittely- ja loppusijoitusalueiden A-D ympärille on osoitettu 30 m suoja-alue. Suoja-alueen tulee sijaita kiinteistöllä, johon toiminnot sijoitetaan.

Maa-ainesten otto ja läjitys

Mikäli turpeen hyötykäyttötoiminta ei käynnisty voidaan turve läjittää ja varastoida läjitysalueen viereiselle suoalueelle. Turpeen läjittämiseen suunniteltu aluevaraus tulee esittää hankevaihtoehtoja koskevissa layout-piirustuksissa.

Materiaalien vastaanotto ja käsittely

Pilaantuneiden maiden vastaanotto ja käsittely tulee mainita hankkeen yleisesittelyssä erikseen. Vastaanotettavan lumen ja puumateriaalin määrät tulee esittää arviointityön pohjaksi ja ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa eri vaikutustyypeissä hankevaihtoehdossa VE2.

Muodostuvat päästöt

YVA-selostuksesta tulee ilmetä, mitä haitallisten aineiden päästöjä jätteenkäsittelyssä hulevesiin syntyy ja miten niiden määrää pyritään vähentämään. Vastaanotettavasta materiaalista liukenevat muovihuikkaset ja mikromuovi ja niiden vaikutukset ympäristölle tulee sisällyttää arviointiin.

Vesienkäsittely

Vesienkäsittelyä ja -hallintaa kummassakin hankevaihtoehdossa tulee selvittää. Hankevaihtoehtokohtaiseen suunnitelmaan on sisällytettävä kaikki alueelle suunnitellut toiminnot ml. lumenkaatopaikka. Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista (331/2013) 5 §:n mukaan kaatopaikkatoiminnassa muodostuvat vedet tulee pitää erillään kaatopaikka-alueen puhtaista pintavesistä ja ulkopuolisista valumavesistä. Lisäksi kaatopaikkavedet on puhdistettava tehokkaasti kaatopaikalla tai johdettava muualle käsiteltäväksi.

Vaihtoehdossa VE1 esitetty vesienkäsittelymenetelmä ei ole todennäköisesti riittävä laajan alueen valumavesien käsittelyyn. Vaihtoehdossa VE2:ssa hulevedet tulee johtaa asfalttikentiltä I luokan öljynerotuskaivojen kautta. Vaarallisten jätteiden käsittelyalueen vesienkäsittelyltään tulee olla tiivis, ei maapohjainen, ratkaisu. Vedet tulee varautua johtamaan

käsiteltäväksi muualle, jos alueelle ei rakenneta riittävän tehokasta järjestelmää.

Hankekuvauksessa on selvitettävä poikkeustilanteiden vesienkäsittely, esimerkiksi se, onko hulevesien hallinnassa varauduttu rankkasateisiin (vesienkäsittelyjärjestelmän mitoitus, varoaltaat) vai virtaako hulevesiä rankkasateella suoraan ojiin.

Hankkeesta vastaavan kuvaus

YVA-ohjelmassa ei ole esitetty kuvausta hankkeesta vastaavasta. Tarpeelliset tiedot tulee esittää arviointiselostuksessa.

4.2 Hankevaihtoehdot ja niiden käsittely

Hankkeen toteutusvaihtoehdot VE1 ja VE2 on muodostettu niin, että ne ovat tarkasteltavien ominaisuuksien ja arviointityön kannalta vartenotettavia.

Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen antamassa lausunnossa on todettu, että vaihtoehtojen VE1 ja VE2 toiminnot eroavat erittäin paljon toisistaan. Uudeksi vaihtoehdoksi esitetään VE2:n mukaista toimintaa ilman tavanomaisen jätteen ja vaarallisen jätteen loppusijoitusta.

Mikäli uusi vaihtoehto todetaan mahdollisena hankkeen toimintojen järjestämisen ja toteutumisen kannalta, yhteysviranomainen näkee uuden hankevaihtoehdon muodostamisen tai nykyisen hankevaihtoehdon täsmentymisen mahdollisena.

Arviointiselostuksessa on esitettävä ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä annetun asetuksen 4 §:n mukainen kuvaus vaikutusalueen ympäristön nykytilasta ja sen todennäköisestä kehityksestä myös, jos hanketta ei toteuteta. Hankkeen viereisellä kiinteistöllä sijaitsevien toimintojen ympäristövaikutusten kuvaaminen osana vaihtoehtoa VE0 (hankkeen toteuttamatta jättäminen) on tarkoituksenmukaista. Tarkastelussa on tarpeen ottaa huomioon toimintojen sekä nykyinen että lupapäätösten mahdollistama laajuus.

4.3 Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin

Liittyminen muihin hankkeisiin

Hankealueen naapurikiinteistöllä on Maanrakennus Alenius Oy:n toistaiseksi voimassa kallionlouhintaa ja murskausta, asfaltin valmistusta, puretun asfaltin varastointia, asfalttirouheen murskausta, sekä puhtaan ylijäämälouheen ja -maan varastointia koskeva ympäristölupa. Kiinteistöllä on lisäksi 2029 asti voimassa oleva maa-aineslupa kalliokiviaineksen ottamiseen. Luvan mukainen kalliokiviaineksen ottomäärä on 1 800 000 m³ltr, keskimääräiseksi vuosiotoksi muodostuu 90 000 m³ltr. Asfalttimassoja tuotetaan enintään 70 000 t/a. Ylijäämämaita käsitellään 2 000 t/a ja ylijäämälouheita 2 000 t/a. Kierrätysasfalttia käsitellään 1 000 t/a.

Alueen nykyinen toiminta ja nyt suunnitteilla olevat toiminnot ovat pääosin yhteneväisiä ja ympäristövaikutukset kohdistuvat samalle vaikutusalueelle. Arviointiselostuksessa tulee arvioida eri toimintojen yhteisvaikutukset.

Liittyminen suunnitelmiin ja ohjelmiin

Useissa mielipiteissä otetaan kantaa hankkeen tarkoitukseen ja tarpeellisuuteen, kun huomioidaan hankkeen sijainti ja maankäytöllinen sijoittuminen, liikenneyhteydet ja nykyisten tai suunnitteilla olevien jätteenkäsittelyalueiden sijainti suhteessa tarkasteltavaan alueeseen. Hankkeen tarkoitusta tulee selventää arviointiselostuksessa sisältäen mm. hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhde maankäytönsuunnitelmiin ja hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin.

Arvioinnissa tulee ottaa kantaa hankevaihtoehdon VE2 kaatopaikka-asetuksen (331/2013) mukaisuuteen.

Arviointiselostuksessa tulee kuvata ohjelmassa esitettyä tarkemmin, kuinka hanke toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita eri toteutusvaihtoehdoissa.

Valtakunnallisen jätesuunnitelman (VALTSU) yhtenä tavoitteena on materiaalitehokkuuden edistäminen ympäristöluvallisissa hankkeissa. Tuuloksen kiertotalouspuistohankkeen materiaalitehokkuutta koskeva tarkastelu on tarpeen tehdä YVA-vaiheeseen soveltuvalla tarkkuudella. Yhteysviranomaisen näkee hyvänä asiana, että hankealueen kalliota, moreenia ja maa-aineksia hyödynnetään kiertotalouspuiston käsittelyalueiden rakentamisessa sekä mullan valmistuksessa.

Vesistövaikutusten arvioinnissa on tarpeen ottaa huomioon Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitosuunnitelma sekä Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelma 2016-2021.

4.4 Ympäristön nykytilan kuvaus

Arviointiohjelmassa on kuvattu hankkeen todennäköisen vaikutusalueen nykytilaa sellaisella tarkkuudella, että vaikutusten tunnistaminen ja arvioinnin kohdentaminen on mahdollista. Arviointityön edetessä esitettyä vaikutusalueen ja nykytilan kuvausta tulee täydentää lausunnossa esitetyn mukaisesti. Erityisten vaikutuskohteiden tunnistamiseksi yhteysviranomaisen kehottaa hankkeesta vastaavaa tutustumaan myös arviointiohjelmasta annettuihin viranomaislausuntoihin ja mielipiteisiin.

4.5 Arvioitavat vaikutukset ja arviointimenetelmät

Vaikutusten arvioinnin periaatteet ja arviointityön kulku on kuvattu arviointiohjelmassa selkeästi ja johdonmukaisesti. Yhteysviranomaisen pitää IMPERIA-hankkeen arviointityökaluja hyvänä lähtökohtana vaikutusten merkittävyyden arvioimiseen. Yhteysviranomaisen muistuttaa, että arviointityön kulku, sekä vaikutuskohteen herkkyyden ja vaikutuksen suuruuden

määrittely tulee esittää ja perustella arviointiselostuksessa mahdollisimman läpinäkyvästi ja niin että lukijan on sitä mahdollista seurata. Mikäli jonkin vaikutustyyppin osalta on tarpeen esittää lieventämistoimia, tulee merkittävyys arvioida ilman toimia ja niiden kanssa.

Arviointiselostuksessa on tarpeen kuvata selkeästi erikseen eri hankevaihtoehtojen vaikutukset. Tarkasteltavat vaihtoehdot eroavat selkeästi toisistaan ja siten todennäköisesti myös muodostuvat vaikutukset eroavat vaihtoehtojen välillä.

Vaikutusten arvioinnissa on tarpeen tuoda selkeästi esille eri toimintojen ja käsittelyvaiheiden lähtökohdat ja toteutustavat esimerkiksi mallinnuksissa ja laskelmissa.

Vaikutusalueen raja

Hankkeen todennäköinen vaikutusalue on kuvattu arviointiohjelmassa etäisyysvyöhykkeittäin karttapohjalla ja sanallisesti vaikutustyyppien yhteydessä. Osa vaikutuksista kohdistuu hankealueelle tai sen välittömään lähiympäristöön ja osa vaikutuksista todennäköisesti ulottuu karttapohjalla kuvattuja vyöhykkeitä laajemmalle alueelle.

Vaikutusalueen tarkastelua on tarpeen täsmentää arviointityön edetessä. Vaikutusalueen tarkasteluun on sisällytettävä mm. pintavesien purkautuminen pohjoiseen Rapakoistensuon kautta Koukkujärveen ja edelleen Kiuasjärveen. Eteläisessä vesienjohtamisreitissä on tarkasteltava vaikutuksia aina Suolijärvelle asti ottaen huomioon erityisesti Pohjoistenlahti.

Todennäköinen vaikutusalue tulee selostusvaiheessa määritellä niin laajaksi, ettei tarkasteltavan alueen ulkopuolella voida olettaa ilmenevän merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Vaikutukset maa- ja kallioperään, pohjavesiin sekä luonnonvaroihin

Hankealueelta rakentamisen ja toiminnan aikana muualle hyödynnettäväksi kuljetettavat luonnonkiviainekset ja uusiokiviainekset tulevat vähentämään tarvetta luonnonkiviainesten otolle hankealueen ulkopuolella. Arviointiselostuksessa tulee arvioida, minkä verran hankealueen aineksilla voidaan korvata muualta otettavia luonnonkiviaineita. Erityistä merkitystä on sillä vähentääkö hanke olennaisesti pohjavesialueilta otettavan soran ja hiekan määrää ja eroavatko hanke vaihtoehdot tässä suhteessa toisistaan.

Maaperään, pohjamaahan sekä pohjavesiin kohdistuvia päästöjä (kpl 2.3.10) on käsitelty varsin suppeasti ja ainoastaan vaihtoehdon VE2 kenttä- ja loppusijoitusalueiden osalta. Myös muiden toimintojen ja vaihtoehtojen päästöt ja muodostuvat ympäristövaikutukset on kuvattava ja arvioitava kirjallisuuden ja alueella jo olemassa olevista toiminnoista ja vastaavantyyppisistä jätteidenkäsittelykohteista saatujen kokemusten ja seurantatulosten perusteella.

Pohjavesivaikutusten arviointia varten tulee hankkeen vaikutusalueella (1 km) tehdä kaivokartoitus, jossa selvitetään alueella sijaitsevat talousvesikäytössä olevat kaivot, niiden rakenne sekä vedenpinnantasot. Selostuksessa tulee esittää arvio hankkeen vaikutuksista talousvesikaivojen veden laatuun ja määrään.

Luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvissä vaikutuksissa tulee ottaa huomioon myös vaikutukset kalastoon, marjoihin ja sieniin.

Vaikutukset pintavesiin

Hankealue sijoittuu kahden valuma-alueen, Leheejärven sekä Kuohijärven valuma-alueiden rajalle. Valuma-aluejaon perusteella hankealueen itäreunan pintavedet ohjautuvat Kuohijärven suuntaan Rapakoisen ja Koukkujärvensuon kautta, mitä ei ole todettu riittävästi arviointiohjelmassa. Hankkeen vaikutukset tulee arvioida myös Kuohijärven valuma-alueen suuntaan ja sijainti kahden valuma-alueen rajalla tulee ottaa huomioon vesien ohjausta ja käsittelyrakenteita suunniteltaessa.

Alustavissa VE2 layout-piirustuksissa maa-ainesten otto, käsittelyalue ja loppusijoitusalue sijoittuvat valuma-alueenrajalle. Valtioneuvoston kaatopaikka-asetuksen (331/2013) mukaan vedenjakajalle ei saa sijoittaa kaatopaikkaa, jos kaatopaikkaveden kokoaminen ja käsittely on teknisesti vaikea toteuttaa kaatopaikan käytön tai jälkihoidon aikana. Mikäli hankealueen pintavedet on tarkoitus ohjata vain etelään, tulee esittää suunnitelma siitä, miten tasoitus, kaadot, putkistot ja ojat on tarkoitus toteuttaa niin, että vesien kokoaminen vain Leheejärven valuma-alueen puolelle onnistuu. Mikäli hankealueen vedet aiotaan johtaa kaikki eteläpuoleiseen purkujoaan, täytyy arvioida tämän muutoksen vaikutukset Rapakoisen ja Koukkujärven suon tilaan ja ekologiaan. Vaikutusten arvioinnissa on tarpeen ottaa huomioon myös lausunnon luvussa 4.1 Hankekuvaus esitetyt seikat.

Hankealueelta lähtevässä purkujoassa ei ole lampia tai muita vedenkulua hidastavia altaita ennen Ormijoessa olevia patoaltaita, ennen laskua Suolijärveen. Näin ollen etenkin ylivirtaamakausina hankealueen vedet laskevat suoraan Ormijokeen. On todennäköistä, että ylivirtaamatilanteissa hankealueelta pääsee veden mukana kulkeutumaan liuenneita ja partikkelimaisia aineksia. Eri hankevaihtoehtojen pintavesivaikutukset tulee arvioida ulottuen Ormijokeen ja Suolijärveen asti. Sekä toisaalta arvioida mahdolliset pintavesivaikutukset myös ulottuen Koukkujärvensuon kautta Kiuasjärveen.

Hankealueelle suunniteltujen toimintojen vaikutuksia pintavesiin tulee arvioida vastaavanlaisten toimintojen tunnettujen vaikutusten ja alueelle vastaanotettavien materiaalien perusteella. Kuormituksen arvioinnissa on otettava huomioon vähintään kiintoaine, ravinteet, haitta-aineet sekä veden hygieeninen laatu. Arvioinnissa tulee mahdollisuuksien mukaan hyödyntää VEMALA-kuormitusmallia. Arvioinnissa tulee tarkastella vastaanottavien vesistöjen ekologista ja kemiallista tilaa ja toiminnan mahdollisia vaikutuksia suhteessa pintavesien nykyiseen tilaan.

Ainekuormituksen lisäksi hankkeen vaikutukset alueen hydrologiaan tulee arvioida. Hankealueen rakentaminen tulee muuttamaan alueelta virtaavien vesien määriä. Rakentamisen ja suoalueiden poiston seurauksena hydrologiset olot tulevat äärevöitymään. Hankealueella muodostuvien vesien määrä tulee arvioida käyttäen sadantatietoja sekä eri pintamateriaaleille esitettyjä valuntakertoimia. Lisäksi tulee arvioida mahdollisen lumenkaatopaikan sijoittamisen vaikutukset muodostuvan veden määrään ja laatuun. Nämä alueen hydrologiset muutokset tulee myös ottaa huomioon suunniteltaessa alueelle riittävää vesienkäsittelyä.

Hankealueelta on kuvattu rakentamisvaiheessa kaivettavan turvetta alueen keskellä olevasta ojitetusta soistumasta. Pintavesivaikutukset tulee myös arvioida tämän turpeennoston osalta. Lisäksi tulee lisätä kuvaus vesienkäsittelyn järjestämisestä turpeennoston aikana ja jälkeen, riippumatta muun rakentuvan alueen tilasta tässä vaiheessa.

Ohjelmassa on todettu, että kuormitusta alueen pintavesiin voi aiheutua lähinnä vain onnettomuustilanteissa. On todennäköistä, että myös alueen rakentamisesta, turpeennostosta sekä jätteiden käsittelystä ja mahdollisesta loppusijoituksesta aiheutuu kuormitusta, mikä tulee arvioida.

Vaikutukset kalastoon

Hankkeen lähtöaineistossa ei ole esitetty kalastoa lainkaan. Lähtöaineistoihin tulee lisätä Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti vähintään Luonnonvarakeskuksen ylläpitämä koekalastusrekisteri tai kalaston lähtötila lähivaikutusalueella tulee selvittää muulla tavoin.

Alueella muodostuu mm. kiviä, josta muodostuu huokoisen purouman pohjan tukkivaa silttiä. Lähialueella esiintyvät erittäin uhanalaisen taimenen populaatiot ovat maakunnan parhaita (Teuronjoki/ Pohjoistenjoki). Arvioinnin lähtökohtana tulee olla, että todennäköisesti taimenta voi esiintyä myös Ormijoen puolella.

Hankkeen vaikutukset alueen kalakantoihin ja erityisesti taimeneen tulee arvioida.

Ilmapäästöt ja ilmasto

Yhteysviranomaisen pitää arviointiohjelmassa esitettyä pöly- ja hajuvaiikutusten arviointitapaa tarpeellisena.

Nykytilan kuvauksen osalta on tarpeen selvittää, onko hankealueella tai sen vaikutusalueella laadittu ilmanlaatua ja haitta-aineiden kertymistä kuvaavia bioindikaattoriselvityksiä.

Arviointiohjelmassa ei ole esitetty, miten vaikutuksia ilmastoon ja ilmastomuutokseen tullaan arvioimaan. Ilmastovaikutuksia on syytä arvioida omana kokonaisuutena, eikä esimerkiksi vain osana liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen laskentaa. Ilmastovaikutusta on tarpeen tarkastella myös materiaalitehokkuuden näkökulmasta. Ilmastomuutoksen hillinnässä kierrätysmateriaalit voi olla merkittävä rooli, jos kierrätysmateriaalit

korvaavat neitseellisiä materiaaleja. Arvioinnissa on tarpeen tarkastella hankkeen suhdetta valtakunnallisiin ja seudullisiin ilmastostrategioihin ja -tavoitteisiin.

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluun

Hankealueella on laadittu luonto- ja lajistoselvityksinä vuosina 2008 ja 2018. Ottaen huomioon selvitysten sisältö ja kuvaus alueella toteutetuista metsänhoitotoimenpiteistä arviointiohjelmassa esitetyt suunnitelmat vaikutusten arvioinnista kasvillisuuteen, eläimistöön ja luontotyypeihin ovat yleisellä tasolla asianmukaisia.

Hankkeen suorat kasvillisuus-, luontotyyppi- ja eläimistövaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti hankealueelle. Alueella esiintyvän ruoho- ja heinäkorven rajausta tulee tarvittaessa täsmentää ja kuvata kohteen mahdolliset suojeluarvot ja arvioida ympäröivän alueen maankäytön muutoksen vaikutukset niihin. Hankealueelle johtavan Mustajärventien mahdolliset parantamistoimien vaikutukset luonnonympäristöön tulee ottaa huomioon.

Epäsuoria vaikutuksia luontoon voi kohdistua myös hankealuetta laajemmalle alueelle. Ohjelmassa epäsuoriksi vaikutusmekanismeiksi on tunnistettu melu-, pöly-, pohja- ja pintavesivaikutukset. Ohjelmassa ei ole kuitenkaan esitetty tarkennusta siitä, kuinka laajalle alueelle nämä vaikutukset voivat lähtökohtaisesti ulottua. Vaikutusalue- ja vaikutusmekanismitarkastelua tulee tarkentaa arvioinnin edetessä ja tunnistaa mahdolliset vaikutusalueella sijaitsevat herkäät kohteet ja arvioida hankkeen epäsuorat vaikutukset niihin.

Hankealueella on kartoitettu liito-oravan ja lepakoiden esiintymistä. Muiden luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien osalta tulee arvioida, esiintyykö hankkeen vaikutusalueella lajeille soveltuvia elinympäristöjä ja voiko hankkeesta aiheutua haitallisia vaikutuksia näihin lajeihin. Vaikutukset tulee arvioida ja tarvittaessa laatia selvitys lajien esiintymisestä. Mielipiteissä on tuotu esille havaintoja saukosta hankealueen ympäristössä ja Ormijoen alaosilla. Pohjoistenlahdella esiintyy viitasammakkoa ja korentoja.

Kanta-Hämeen maakuntakaavassa ja valmisteilla olevassa Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 Suolijärven eteläpäässä (sisältäen Metsähallituksen luonnonsuojelutarkoitukseen hankitut kiinteistöt) ja hankealueen pohjoispuolelle osoitetun luonnonsuojelualueen (SL) ja luonnonsuojelualueen/maa- ja metsätalousalueen, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (SL/MY), osalta tulee arvioida, muodostuuko hankkeesta alueiden suojeluarvoihin kohdistuvia vaikutuksia huomioiden erityisesti pintavesivaikutukset.

Vaikutuksia ekologisiin yhteyksiin tulee arvioida ottaen huomioon maakuntakaavoituksessa laaditut taustaselvitykset.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Maiseman ja kulttuuriympäristön nykytilan kuvaus on esitetty hajanaisesti ja osin virheellisesti arviointiohjelmassa. Nykytilankuvausta tulee tarkentaa ja täydentää Museoviraston lausunnossa esiin tuotujen seikkojen osalta. Hankealueella tulee laatia tehdä arkeologinen inventointi mahdollisten kiinteiden muinaisjäännösten selvittämiseksi.

Arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sijaitsevat verrattain kaukana hankealueesta. Vaikutusten arvioinnissa tulee keskittyä erityisesti lähimaiseman muutokseen, joka koskee pääasiassa lähi-asutusta ja Mustajärventien varren asukkaita, sekä käyttäjiä. Mikäli hankkeesta voi muodostua vaikutuksia myös kaukomaisemaan ja maiseman suojelun sekä kulttuuriympäristöjen osalta arvokkaille alueille, tulee ne arvioida.

Melu ja värinä

Melumallinnus tulee tehdä ilman meluntorjuntatoimenpiteitä ja meluntorjuntatoimenpiteiden kanssa. Meluhaittaa tulee arvioida laskennallisten keskiäänitasojen lisäksi myös maksimimelutapahtumina lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaista, laskentatulokseen tulee lisätä 5 dB ennen sen vertaamista ohjearvoihin.

Toiminnasta aiheutuvaa värinähaittaa tulee arvioida lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Värinää voi aiheutua mm. rakennusvaiheen louhinnasta, räjäytyksistä ja murskauksesta sekä rakentamisen ja toiminnan aikaisesta liikenteestä.

Maankäyttö ja kaavoitus

Hankkeen vaikutusalueen maankäytön kuvausta tulee täydentää ja tarkentaa. Arviointiselostuksessa on tarpeen tuoda esille etäisyydet lähipiiriin kouluihin, päiväkoteihin, vanhusten hoitopaikkoihin ja muihin vastaviin häiriintyviin kohteisiin asuinrakennusten, lomarakennusten ja uimarantojen lisäksi. Myös lähimpien kyläalueiden sijoittumista tulee täsmentää. Ohjelmassa esitettyjen tietojen ajantasaisuus hankealueen välittömällä vaikutusalueella sijaitsevien rakennusten osalta on myös hyvä tarkistaa arviointiselostukseen.

Yhteysviranomaisen pitää maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvien vaikutusten arviointimenetelmiä oikeansuuntaisina. Hankkeen toimintojen linkittymistä vaikutusalueen maankäyttöön ja sen kehittymiseen tulee arvioida. Useissa mielipiteissä todettiin, että alueen käytön suunniteltuihin toimintoihin ei nähdä tukevan nykyisiä maankäytön suunnitelmien tavoitteita integroida elinkeinoelämän tarvitsemia alueita yhteen paikkaan erityisesti vaihtoehdossa VE2.

Hämeen liitto toteaa lausunnossaan, että vaihtoehto VE1 sopii Kanta-Hämeen 2. vaihemaakuntakaavan aluevarauksen EOk/EJ1-merkinnän taroitukseen. Vaihtoehdon VE2 toiminnot ovat huomattavasti laajempia

mitä maakuntakaavan aluevarauksen EOk/EJ1 tarkoitus on. Merkintä ei pidä sisällään tavanomaisten ja vaarallisten jätteiden käsittelyä eikä kaatopaikkatoimintoja.

Arviointiselostuksessa tulee tarkentaa hankkeen vaihtoehtojen suhdetta maankäytönsuunnitelmiin ja selvittää mahdolliset kaavojen laatimisen tai muutosten tarpeet. Tarkasteluun on sisällytettävä Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040 ajankohtainen tilanne ja sisältö hanketta ja sen vaikutusaluetta koskevien merkintöjen osalta.

Hankkeen vaihtoehtojen suhde Kanta-Hämeen maakunnassa toteutettuihin selvityksiin mm. hiljaisten ja maaseutumaisten alueiden osalta on tarpeen kuvata arviointiselostuksessa.

Vaikutukset liikenteeseen

Ohjelmassa ei ole kuvattu hankealueelle johtavan yksityistien Mustajärventien nykyisiä ominaisuuksia. Asutus sijaitsee paikoin lähellä tietä ja tiellä kulkee kevyttä liikennettä ja mökkiliikennettä. Mielipiteissä liikennettä kuvataan arviointiohjelmassa kuvattua vilkkaammaksi ja alueella kulkee paljon rekkoja. Tietä käyttää nykyisellään 10-20 kiinteistöä. Mustajärventien kunnan ei arvioida kestävän nykyisellään hankevaihtoehtojen mukaista raskaan liikenteen lisääystä.

Mustajärventien nykyinen kunto, liikennemäärä ja asutuksen sijoittuminen tulee selvittää tarkemmin arviointityön pohjaksi. Mustajärventie on päättävä tie, joka rajautuu hankealueeseen ja länsipuolella sijaitsevaan nykyiseen kiviainestenottoalueeseen. Arviointiselostuksessa tulee arvioida tien käyttömahdollisuudet suunniteltuun toimintaan ja esittää tarvittavat levennys- ja kunnostustarpeet. Myös Mustajärventien ja Padasjoentien liittymän soveltuvuutta on tarpeen arvioida. Arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen.

Liikennevaikutusten arvioinnissa on hyvä kuvata aluetta, jolta jätteitä on tarkoitus kuljettaa käsittelyalueelle. Lisäksi on tarpeen kuvata, liittyykö toimintaan alueella käsiteltyjen materiaalien kuljetuksia pois alueelta sekä ottaa huomioon nämä poislähtevät kuljetukset liikennevaikutusten arvioinnissa.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi tulee arvioida liikennevaikutuksia erityisesti Mustajärventielle johtavan liittymän ja Padasjoentien/Lahden valtatie välisen liittymän välisellä osuudella, jossa todennäköisesti kauppakeskus Tuuloselle ohjautuva liikenne on vilkkainta.

Ihmisten elinolot ja viihtyvyys

Hankealueen ja sen lähiympäristön nykytilan kuvausta tulee täydentää saatujen mielipiteiden sekä sidosryhmä- ja arviointityön aikana saatavalla aineistolla.

Arviointiohjelmaan on sisällytetty keskeiset ihmisen terveyteen vaikuttavat tekijät eri vaikutustyypeissä. Arvioinnissa on tarpeen ottaa huomioon MURAU-asetuksen (800/2010) sisältövaatimukset.

Mahdolliset liikkumisrajoitukset hankealueella hankkeen eri vaiheissa on tarpeen tuoda esille.

Häiriötilanteet ja riskit

Hankkeen riski- ja häiriötilanteiden tarkastelussa tulee arvioida, miten kulku Mustajärventietä pitkin pohjoiseen mahdollistetaan mahdollisissa vaara- ja onnettomuustilanteissa.

Arviointiohjelmassa ei ole esitetty suunnitelmaa siitä, miten vieraslajien ja tuholaisten leviäminen estetään hankevaihtoehdossa VE2. Puuterminaalitoimintaa arvioitaessa tulee huomioida myös tuhohyönteisten leviäminen metsävaltaiseen ympäristöön.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa

Arviointiselostuksessa tulee arvioida eri hankevaihtoehdoista muodostuvia yhteisvaikutuksia naapurikiinteistöllä sijaitsevan Maanrakennus Aleenius Oy:n toiminnan kanssa. Toiminnan nykyinen lupatilanne ja toimintojen sijoittuminen tulee kuvata ja havainnollistaa myös karttapohjalla kiertotalouspuistohankkeen lay out-piirustusten kanssa. Nykyisen toiminnan osalta tulee arvioinnissa ottaa huomioon lupapäätösten mahdollistama laajuus.

Yhteisvaikutuksia on tarpeen arvioida ainakin melun, tärinän, pölyn, hajun, maankäytön ja liikenteen osalta. Arvioinnissa on hyödynnettävä vastaavia arviointitapoja kuin hankkeen toimintoja arvioitaessa. Mikäli muiden vaikutustyyppien osalta tunnistetaan mahdollisia vaikutuksia, tulee niiden suuruus ja merkittävyys myös arvioida.

Useissa mielipiteissä tuodaan esille mahdolliset yhteisvaikutukset Panujärvellä toimivan kestopuun kierrätystermiinalin tai Sydänmaalla sijaitsevan puutavaran haketuksen varastointialueen kanssa koskien erityisesti vastaanottaviin vesistöihin kohdistuvia vaikutuksia. Myös kauppakeskus Tuulosen katto- ja parkkialueiden hulevedet mainitaan mahdollisina yhteisvaikutusten aiheuttajina. Arviointiselostuksessa tulee pohtia voiko em. hankkeista muodostua yhteisvaikutuksia kiertotalouspuistohankkeen kanssa.

Vaikutusten seuranta

Ehdotuksessa seurantajärjestelyiksi tulee esittää esitys talousvesikaivojen seurantatavoista, mikäli hankkeella voi olla vaikutuksia talousvesikaivojen veden laatuun tai määrään. Selostuksessa on tarpeellista tuoda esille myös mahdollisuudet korvaavan talousveden saantiin. Selostuksessa tulee pohtia pintavesien tarkkailupisteitä ja seurannan vertailuar-

voja. Tutkimuspisteitä tulee sisällyttää purkuojan varteen sekä Ormijokeen ja mahdollisesti Suolijärveen. Tarkkailupisteitä tulee esittää myös Kuohijärven valuma-alueen suuntaan.

Ympäristön seuranta bioindikaattorien avulla tulee sisällyttää, mikäli hanke etenee VE2:n mukaisena, eli vaarallisten jätteiden käsittelyä sisältävänä. Tietoa tarvitaan aineiden, kuten dioksiinien kertymisestä eliöihin.

4.6 Hankkeen toteuttamisen edellyttämät luvat ja päätökset

Yhteysviranomaisen esittää arviointiohjelman kuvaukseen hankkeen edellyttämistä suunnitelmista, luvista ja päätöksistä, että ympäristölupaa haettaessa tulee huomioida YSL:n (527/2014) liitteen 1 taulukko 1, jonka kohdan 13 mukaan eräät jätteenkäsittelytoiminnot luokitellaan teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaan kuuluviksi. Teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaan kuuluvan jätteenkäsittelylaitoksen toimintaan voi tulla sovellettavaksi jätteenkäsittelyä koskevat BAT-päätelmät (2018/1147), jotka julkaistiin 17.8.2018.

Hankkeessa on kuvattu rahkaturpeen poisto ja turpeen hyödyntäminen. Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan turvetuotanto on pinta-alasta riippumatta ympäristöluvan varaista. Turpeen nostamiselle ja hyödyntämiselle on haettava ympäristölupaa.

Hankealue ei sijoitu Hämeenlinnan kaupungin rakennusjärjestyksen määrittelemälle suunnittelutarvealueelle. Hanke edellyttää kuitenkin tavallista lupamenettelyä laajempaa harkintaa ympäristövaikutusten merkittävyyden vuoksi. Suunnittelutarveratkaisusta vastaa Hämeenlinnan kaupunki.

Mustajärventien liittymä kantatielle 53 ei vastaa elinkeinotoiminnan harjoittamiseen ja raskaan liikenteen kuljetuksiin tarkoitetun liittymän vaatimuksia. Liittymälle tulee hakea käyttötarkoituksen muutosta elinkeinotoiminnan harjoittamiseen tarkoitetuksi liittymäksi (YE) Pirkanmaan ELY-keskukselta.

4.7 Yleistä aineistosta, menetelmistä ja raportoinnista

Arviointiohjelmassa on esitetty yleispiirteisesti keskeiset käytettävät aineistot ja menetelmät. Arviointiselostuksessa tulee esittää tarkistettuina tiedot arvioinnissa käytetyistä keskeisistä aineistoista sekä aineistojen hankinnassa ja arvioinnissa käytetyistä menetelmistä ja niihin sisältyvistä oletuksista. Samoin tulee esittää selvitys käytettyjen tietojen mahdollisista puutteista ja keskeisistä epävarmuustekijöistä. Mahdollisista mallinuksista pitää esittää selkeästi niissä käytetyt lähtötiedot ja oletukset.

Arviointiselostuksen ymmärrettävyyteen ja selkeyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Arviointiin kuluvat seikat pitää esittää loogisesti ja selkeästi havainnollistaen. Karttojen ja kuvien lisäksi on käytettävä myös muita havainnollistavia esitystapoja siten, että arvioinnin keskeiset tulokset ja kunkin vaikutuksen merkittävyys käyvät selostuksesta ilmi myös muille kuin alan asiantuntijoille. Arviointiselostukseen on tarpeen liittää sanasto,

jossa kuvataan hankkeeseen liittyvää keskeistä termistöä. Selostukseen on liitettävä havainnollinen tiivistelmä ja se on toimitettavana yhteysviranomaiselle osana arviointiselostusta tai sen liitteenä.

4.8 Suunnitelma tiedottamisesta ja osallistumisesta

Suunnitelma tiedottamisen ja osallistumisen järjestämisestä on asianmukainen. Mielipiteissä esiin noussutta tarvetta osallistumisen kohdentamiseksi myös hankealueen ympäristön loma-asukkaille on hankevastavan syytä harkita. Selostukseen suunnitelma tulee tarvittaessa päivittää.

5 SUORITEMAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUS

Tämän asian käsittelystä peritään valtion maksuperustelain (150/1992) ja valtioneuvoston asetuksen (1372/2018) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työvoima- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 perusteella 8 000 euroa. Maksu määräytyy asetuksen liitteen maksutaulukon mukaisesti: ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tarkoittama lausunto arviointiohjelmasta tavanomaisessa hankkeessa, 11-17 henkilötyöpäivää. Tähän maksupäätökseen haetaan oikaisua Hämeen ELY-keskukselta. Ohje oikaisuvaatimuksen tekemisestä on liitteenä.

6 LAUSUNNOSTA TIEDOTTAMINEN

ELY-keskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi myös lausunnon antajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto tulee nähtäville lisäksi ympäristöhallinnon verkkosivuilla:

www.ymparisto.fi/tuuloksenkiertotalouspuistoYVA

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämän päätöksen on esitellyt ympäristöasiantuntija Kirsi Lehtinen ja ratkaissut yksikön päällikkö Marja Hiitiö. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on tehty merkintä asiakirjan viimeiselle sivulle.

LIITE

Ohje maksua koskevaan muutoksenhakuun

TIEDOKSI

Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät (ensisijassa sähköisesti)

MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ELY-keskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjistä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Kirkkokatu 12, Lahti. Sähköposti toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.hame@ely-keskus.fi.

Maksupäätökseen sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus (1372/2018) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työvoima- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)

Tämä asiakirja HAMELY/84/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/84/2019 har godkänts elektroniskt

Hiitiö Marja 29.03.2019 12:10

Lehtinen Kirsi 29.03.2019 11:23